СОВЕТ ТУМБАРЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ БАВЛИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН	ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАУЛЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ТОМБАРЛЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ **КАРАР**

17 февраль 2021ел Татар Томбарлысы авылы №15

Томбарлы авыл җирлеге
Татарстан Республикасының
2018 елның 6 августындагы 71 номерлы карары
Төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында,
чисталык һәм тәртип саклау
муниципаль берәмлек территориясендә
Совет карарына үзгәрешләр кертү турында
(аның белән. 2018 ел, 14 ноябрь, 83 нче, 01.02.2009 ел, № 100)

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Томбарлы авыл җирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Тымбарлы авыл җирлеге Советының 2018 елның 6 августындагы 71 номерлы «Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы «Томбарлы авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү, чисталык һәм тәртип кагыйдәләрен раслау турында» гы карарына (2018 елның 14 ноябрендәге 83 номерлы, 2019 елның 1 февралендәге 100 номерлы карар белән кертелгән үзгәрешләр белән) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә::

7 бүлекне түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«7. Муниципаль берәмлек территориясендә инженерлык-коммуникацион (Җир), ремонт һәм башка эшләр житештерү

7.1. Җир эшләрен башкаруга ордер бирү тәртибе

7.1.1. Исемлек буенча җир эшләренең барлык төрләрен җитештерү (әлеге Кагыйдәләргә 1 нче кушымта) бары тик җир эшләрен башкаруга ордер булганда гына рөхсәт ителә (алга таба - Ордер). Ордерның формасы әлеге Кагыйдәләргә 2 нче кушымта белән расланган.

7.1.2. Территорияне төзекләндерү белән бәйле төзелеш һәм җир эшләрен, инженерлык коммуникацияләрен төзү һәм ремонтлау эшләрен башкару срокларын килештерү һәм координацияләүне вәкаләтле орган башкара. Җир эшләрен башкаруга Ордер вәкаләтле орган тарафыннан бирелә.

7.1.3. Җир эшләрен башкаруга ордер алу өчен вәкаләтле органга 10 көннән дә соңга калмыйча, объектны финанслау, кирәкле материаллар, механизмнар, саклану чаралары (киртәләр, юл билгеләрен кисәтү һ.б.) һәм кирәкле документлар (әлеге Кагыйдәләргә 4 нче кушымта) белән тәэмин итү турында язмача гариза (әлеге Кагыйдәләргә 3 нче кушымта) бирергә кирәк.

Ордер алу бурычы заказчыга яки эш башкаручыга йөкләнә.

Эшләрне житештерүче, заказчының рәсмиләштерелгән ордеры булуына инанмыйча, эшләр башкарырга хокуклы түгел.
Вәкаләтле орган жир эшләрен башкаруга ордер алуга язма гариза алынганнан соң 10 көн эчендә:
а) документларның булу-булмавын һәм аларның билгеләнгән таләпләргә туры килүен тикшерү үткәрә;
б) проектның Дәүләт шәһәр төзелеше нормативлары һәм кагыйдәләре таләпләренә туры килүен тикшерү үткәрә;
в) жир эшләрен башкаруга ордер бирә яки баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, ордер бирүдән баш тарта.
Вәкаләтле орган әлеге Кагыйдәләрнең 4 нче кушымтасында каралган документлар булмаганда яки проектның шәһәр төзелеше нормативларына туры килмәве очрагында ордер бирүдән баш тарта.

7.1.4. Җир эшләрен башкаруга Ордер оешма, предприятие, учреждение, физик затка - капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау буенча заказ бирүчегә бирелә.
7.1.5. Җир эшләрен башкаруга ордер биргәндә вәкаләтле орган, җирле шартларны исәпкә алып, эшләрне башкару срокларын һәм бозылган төзекләндерүне тулысынча торгызу срокларын билгели.
Ордер, гамәлдәге төзелеш нормалары һәм кагыйдәләре белән каралган эшләрне башкаруның норматив дәвамлылыгын исәпкә алып, эшләрне башкаруның билгеләнгән графигы нигезендә, билгеләнгән вакытка рәсмиләштерелә.
Ордер анда күрсәтелгән төрләргә, күләме, вакыты һәм урыны гамәлдә. Эшләр ордерда күрсәтелгән эшләрне житештерүче тарафыннан гына башкарыла ала. Эшләрне башкару барышында гариза бирүче вәкаләтле органга рөхсәт бирү шартларын үзгәртү (эшләрне җаваплы башкаручы, лицензияләр срогы тәмамлану, проект карарларының мөһим үзгәрешләре һ. б.) турында хәбәр итә. Ордерда күрсәтелгән эшләрне житештерүче ордерында алыштырылган, объектны башка эш башкаручыга тапшырган очракта, ордер бирелгән эшләрнең заказчысы аны кичекмәстән башка эш житештерүчегә яңадан рәсмиләштерергә тиеш. Гамәлдәге ордерга үзгәрешләр һәм өстәмәләр аны бирү урыны буенча гына кертелә.
Ордерда күрсәтелгән эшләрне башлау вакыты 5 (биш) көнгә тоткарланганда, эшләр башкаруга бирелгән ордер гамәлдә түгел дип таныла һәм Вәкаләтле органга срок чыкканнан соң 3 көн эчендә кире кайтарылырга тиеш.
7.1.6. Төзелеш дәвамлылыгы белән бер айдан артык булган эшләр башкарганда, жир эшләрен башкаруга ордер аерым этапларга, аларның һәркайсына эш срокларын билгеләп, бирелергә мөмкин.
7.1.7. Вәкаләтле орган элек башкарылган җир эшләре буенча эшләр җитештерүче яки заказ бирүченең әлеге кагыйдәләрнең нигезләмәләрен системалы рәвештә (2 һәм аннан да күбрәк тапкыр) үтәмәве, эшләр җитештерүче яки заказчы ягыннан жир эшләрен башкаруның килештерелгән срокларын системалы рәвештә бозу (2 һәм аннан да күбрәк тапкыр) булуы, төзекләндерү эшләре яңадан торгызылмавы яки башланган эшләрне тәмамлауга кадәр элек бирелгән ордер буенча нинди дә булса бурычлар булуы ачыкланса, ордер бирүдән баш тарта.
7.1.8. Вәкаләтле орган ордерның гамәлен түбәндәге очракларда туктатып тора:
- житештерүче тарафыннан ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча күрсәтмәләр үтәлмәүне системалы (2 һәм аннан күбрәк тапкыр);;
- әгәр жир эшләре башкарыла торган объектның торышы кешеләрнең тормышына, сәламәтлегенә һәм транспорт хәрәкәтенә куркыныч тудырса;

- заказчы яки эш башкаручы ягыннан ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен бозуларны ачыклау, рөхсәтнамәнең, килешүләрнең гамәлләрен вакытлыча туктату, алар нигезендә ул бирелгән.;
- җир эшләре алып барыла торган урын белән янәшә урнашкан биналар һәм корылмаларның конструкцияләре һәм элементлары деформациясе барлыкка килү.
Ордерның гамәлдә булуы туктатылган очракта, эш башкаручының ордеры тартып алынырга тиеш, алмашка эшләрне туктату турында күрсәтмәләр бирелә.
Ордерның гамәлен туктатып торуга сәбәп булган җитешсезлекләрне бетергәннән соң, аның гамәле яңадан торгызыла (ордер эш бирүчегә кире кайта). Шул ук вакытта ордерда аның гамәлдә булуын тиешле чорда туктатып тору турында билге ясала.
Ордерның гамәлен торгызу эш башкаручының хокук бозуларны бетерүне раслаучы һәм җир эшләрен башкарганда әлеге кагыйдәләрне үтәүне гарантияләүче вәкаләтле органга язмача мөрәҗәгате буенча башкарыла.
7.1.9. Яраклылык вакыты чыккан ордер буенча эшләр башкару тыела. Яраклылык вакыты чыккан ордер буенча эшләрне башкару җир эшләрен үз белдеге белән башкару дип танылa. Эшләрне билгеләнгән срокта яки эшләрне ордерда билгеләнгән срокта тәмамларга мөмкинлек бирми торган сәбәпләр килеп чыккан очракта, заказ бирүче яки эшләр башкаручы эшләрне башкару срокларын озайту турында язма үтенеч белән вәкаләтле органга мөрәҗәгать итәргә тиеш. Озайту ордерда күрсәтелгән эшләрне тәмамлау срогы чыкканчы биш календарь көннән дә ким булмаган вакыт эчендә башкарыла.
7.1.10. Эшләрне туктатканда, финанслау булмау сәбәпле, ордер эшләрне башкару хокукыннан башка (бары тик төзелеш мәйданчыгы территориясен карап тоту өчен генә), төзелеш мәйданчыгын карап тоту өчен тулы җаваплылык белән эш заказчысы тарафыннан яңадан рәсмиләштерелә.
Озак вакытлар финансланмаган очракта объект резервланган булырга мөмкин, ордер ябылган. Резервланган объектны карап тоту өчен заказ бирүче җаваплы.
7.1.11. Зур озынлык трассаларында һәм автоюллар кисешкән вакытта Ордер һәр участокка эш срокларын билгеләп, аерым участокларга бирелә, ләкин 100 п.м. суүткәргеч, канализация, җылылык трассасы, газүткәргеч һәм 200 п. м. дан артык түгел.
7.1.12. Әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән очракларда ордерларны рәсмиләштерүнең гамәлдәге тәртибе үзгәртелергә мөмкин.
Рөхсәт ителергә тиешле эшләр башкарыла торган территория булса, эшләр башкару күрсәтелгән очраклар дип танылa:
- хәрби хәлдә;
- гадәттән тыш хәл режимында;
- террорчылыкка каршы операция үткәрү зонасында;
- табигый бәла-каза нәтиҗәләрен бетерү зонасында һ. б.
7.2. Инженер-коммуникацион (Җир), ремонт һәм башка эшләр башкару тәртибе
7.2.1. Киләсе елда җир асты челтәрләрен, корылмаларын төзү яки реконструкцияләү (подрядчы яки хуҗалык ысулы белән) буенча эшләр башкарылырга тиешле оешмалар, төзелеш яки реконструкция өчен билгеләнгән трассаларның сызымнарын кушып, киләсе елның 1 октябренә кадәр вәкаләтле органга планлы гаризалар тапшырырга тиеш.

7.2.2. Магистраль урамнарда,юлларда һәм мәйданнарда җир асты коммуникацияләрен салу һәм үзгәртеп коруның төп ысулы-төзекләндерелгән өслекне ачмыйча гына, ябык ысул.
Магистраль урамнарында, проспектларда, юлларда һәм камилләштерелгән мәйданнарда инженерлык коммуникацияләрен салу һәм яңадан коруның ачык ысулы вәкаләтле орган тарафыннан язма рәвештә бирелгән рөхсәт буенча гына рөхсәт ителә.
7.2.3. Автомобиль юлларының машина йөрү өлешендә автотранспорт хәрәкәтен вакытлыча чикләүне яисә туктатуны (урамны туктатып тору һәм ябу) таләп итә торган җир эшләре бары тик вәкаләтле орган белән килештереп башкарыла.

7.2.4. Җир эшләре башланыр алдыннан заказ бирүче яки эшләр җитештерүче, җир эшләре башланганчы бер тәүлек калгач, эшләр башкару урынына эксплуатация хезмәтләре һәм башка оешмалар, учреждениеләр һәм физик затларны, җир асты корылмалары булган яки башка объектлар булган вәкилләрне чакыртырга тиеш. Бу тәртип шулай ук җир эшләре җитештерүне Килештерү кәгазендә оешма яки җир эшләре башкарылачак җир кишәрлегеннән файдаланучы физик затларны, шулай ук катнаш һәм параллель инженерлык челтәрләре, башка объектлар булган оешмаларны яки физик затларны чакырту зарурилыгы күрсәтелсә дә кулланыла.
7.2.5. Ордерда күрсәтелгән эксплуатация һәм башка оешмалар җитәкчеләре үз вәкаләтле вәкилләренең эш урынына килүен тәэмин итәргә бурычлы. Бер үк вакытта җир асты корылмаларының, коммуникацияләрнең һәм башка мөлкәтнең сакланышын һәм зыян китерүен кисәтү максатыннан, эшләрне башкаруның аерым шартлары төгәлләштерелә һәм язмача теркәлә.
Проектта күрсәтелмәгән җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары ачыкланган очракта, эшләр башкаруга комачауламаса да, җир эшләре башкару тыела. Ачылу урынына коммуникацияләр һәм корылмалар хуҗаларының вәкилләре чакырылырга тиеш. Бер үк вакытта коммуникацияләрне һәм корылмаларны зыяннардан саклау буенча чаралар күрелергә тиеш. Кирәкле якклануны тәэмин итү мөмкин булмаган очракта, эшләр әлеге коммуникацияләрнең һәм корылмаларның хуҗалары белән эшләү проектын килештергәнчегә кадәр туктатылырга тиеш.
7.2.6. Эшләр башланыр алдыннан оешма, юридик яки физик зат, эшләр башкару урынын санитар нормалар һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп, типик киртәләр белән тәэмин итәләр һәм ГОСТ нигезендә типик юл билгеләре белән җиһазлыйлар.
Кичке һәм төнге сәгатьләрдә коймаларда Россия Федерациясендә юл хәрәкәте кагыйдәләре белән каралган яктылыкны кире кайтаручы кисәтү билгеләре булырга тиеш. Юлларны ябуны таләп итә торган юлларда юл билгеләре куелганда, РФ ЭЭМ органнарында расланган схемалар буенча юл йөрү юллары билгеләнә. Караңгылык башлану белән аерылу урыннары яктыртыла.

7.2.7. Җир эшләре башкарганда тирә-юнь территориянең норматив санитар торышы, җәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәте иминлеге, йорт ишегалларына керү, барлык предприятиеләр һәм оешмаларга, торак, хезмәт, сәүдә биналарына, уку һәм балалар учреждениеләренә керү юллары эш хәлендә булырга тиеш. Траншеялар аша җәяүлеләр кичүе төзелергә яки җәяүлеләр өчен күперләр куелырга тиеш. Кышкы чорда алар даими рәвештә кардан һәм боздан арынырга һәм җир эшләре башкаручы оешма көче белән ком сибәргә тиеш. Ишегалларына (кварталларга) керүне тәэмин итү мөмкин булмаган очракта, эшләр янгын сагы идарәсе, авария газ хезмәте, үзәк район хастаханәсенең Ашыгыч медицина ярдәме станциясе, Эчке эшләр органнары һәм авария хәлендәге һәм оператив хезмәтләре булган башка оешмалар белән килештерелергә тиеш.

Транспорт һәм җәяүлеләр хәрәкәте иминлеге, билгеләнгән таләпләрне үтәү өчен эшләр башкаруга рөхсәттә (ордерда) күрсәтелгән җаваплы зат җаваплы.

7.2.8. Эшләрне башкару вакытында җир эшләрен башкарган өчен җаваплы зат, эшләр башкаруга ордер, билгеләнгән тәртиптә килештерелгән техник проект, РФ Эчке эшләр министрлыгының Баулы районы буенча бүлеге белән килештерелгән юл хәрәкәте схемасы, эшләр җитештерү проекты, шулай ук җир асты корылмалары һәм коммуникацияләр хуҗаларының күрсәтмәләре булган урында даими булырга тиеш.

7.2.9. Җир асты корылмаларын һәм коммуникацияләрне төзегәндә, ремонтлаганда һәм үзгәртеп корганда, түбә ябу эшләре коймаларын урнаштыру урыннары эшләр башкару проектында билгеләнә. Төзелеш материаллары һәм механизмнары киртәләп алынган участок чикләрендә булырга тиеш. Юл катламын тулысынча яңадан торгызганнан соң гына түбә ябу эшләре урынын коймалап алырга тиеш.

7.2.10. Гамәлдәге жир асты инженерлык челтәрләренең, яшел утыртмаларның сакланышы өчен төзелеш яки ремонт-торгызу эшләрен башкаручы оешма җавап бирә. Күрше яки кисешүче коммуникацияләр зыян күргән очракта, алар әлеге коммуникацияләрне эксплуатацияләүче оешма күрсәтмәсе буенча эш башкаручы оешма көчләре һәм чаралары белән кичекмәстән торгызылырга тиеш.

Җирлекнең үзәк урамнарында һәм мәйданнарында, Транспорт һәм җәяүлеләрнең интенсив хәрәкәт итү урыннарында җир асты коммуникацияләрен төзү һәм реконструкцияләү эшләре (планнан тыш характердан тыш) төнге вакытта башкарылырга тиеш. Коймалар, грунт һәм материаллар иртәнге сәгать 7гә кадәр җыештырылырга тиеш.

7.2.11. Алына торган грунт коймалар чикләрендә саклана. Төзек булмаган территорияләрдә эшләр башкарганда, бер яктан, кире күмү өчен, траншеядан эшләнгән грунт саклау рөхсәт ителә. Җир эшләрен башкарганда юл һәм урамнарның машиналар йөрү өлешенә, җәяүлеләр тротуарларына, каралган газоннарга грунт салу тыела.

Эшләнгән юл киеме һәм төзелеш материаллары киртәләнгән урын чикләрендә яки махсус билгеләнгән урыннарга куелырга тиеш. Бордюр, дерн разбирается һәм билгеләнә, аның яраклылык өчен икенчел куллану. Эшләрне житештерүче шулай ук сүтелгән юл һәм тротуар катламының, борт ташының, баскычларның һәм түшәм плитәләренең сакланышын тәэмин итәргә бурычлы.

Юлның машиналар йөрү өлешенә төзелеш материалларын туплау тыела.

7.2.12. Транспорт магистральләренең, юлларның һәм урамнарның машиналар йөрү өлешендә, җәяүлеләр тротуарларында һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә, газоннарда, траншея һәм грунт чикләрендәге каты өслекләрдә эшләр башкарганда Экология һәм табигый ресурслар буенча махсус вәкаләтле орган күрсәтелгән урыннарга гына эшләнә һәм тикшерелә.
Юл йөрү өлешенең һәм тротуарларның асфальт өслеген ачу проект һәм рөхсәт белән каралган чикләрдә һәм ачыла торган траншея күләмнәрендә башкарыла. Сүтелгән асфальт катламы (мәктәпләр) бер эш көне дәвамында чыгарылырга тиеш. 2 тәүлектән артык вакытка асфальт җәю рөхсәт ителми.
7.2.13. Урамнарда, юлларда, тротуарларда, мәйданнарда һәм башка төзекләндерелгән территорияләрдә түбәне ябу эшләре түбәндәге шартларны үтәү белән алып барыла:
1) эшләр житештерү проекты нигезендә кыска участоклар белән башкарылырга тиеш;
2) алдагы участокларда эшләр, шул исәптән, торгызу эшләре һәм территорияне җыештыру эшләре тәмамланганнан соң гына рөхсәт ителә;
3) траншея киңлеге, корылмаларның тышкы габаритларына карап, минималь булырга тиеш;
4)траншеялар һәм котлованнар бөтен тирәнлеккә беркетелергә яки гамәлдәге Кагыйдәләр нигезендә җир эшләрен башкаруга тиеш.
7.2.14. Яңгыр һәм кар суларын ачу эшләре үткәрелә торган урыннарда һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә үткәрүне эшләр башкаручы оешма тәэмин итәргә тиеш. Коеларны, яңгыр кабул итү рәшәткәләрен һәм лотокларны саклау өчен коеларга, яңгыр каршылыклары һәм лотокларга керү мөмкинлеген тәэмин итүче агач щитлар һәм тартма кулланылырга тиеш.
7.2.15. Җир эшләрен гамәлдәге инженерлык коммуникацияләреннән һәм алар белән киселешләрдән турыдан-туры якын җирдә житештерү тиешле санитар нормалар һәм кагыйдәләр, эшләр башкару кагыйдәләре һәм эксплуатация оешмаларының норматив документлары таләпләренә туры китереп башкарыла. Күрсәтелгән эшләр эшләр житештерүче, шулай ук урында грунт эшләү чикләрен кулдан билгели торган эксплуатация хезмәтләре хуҗаларының күзәтүендә башкарыла. Гамәлдәге җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары янында, гамәлдәге җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хуҗалары белән килешмичә, җир механизмнарын, бәрү инструментларын

(ломнар, кирка, клинья, пневматик инструментлар һ.б.) куллану, эшләрне оештыру проектында каралганнан кимрәк араларда экскаваторлардан файдалану тыела. Бу очракларда эшләр кулдан гына башкарыла.
Җир эшләрен алып барганда туңган һәм каты грунталарда егыла торган Клин җайланмаларын газүткәргечләргә, терәк торбаүткәргечләргә, электрокабельләргә һәм башка җир асты коммуникацияләренә кадәр 5 метрдан да якынрак арада куллану тыела. Егыла торган Клин җайланмаларын торакка якын урында куллану тыела.
Гамәлдәге җир асты корылмаларына зыян китергән өчен җир эшләрен башкаручы оешмалар һәм физик затлар, шулай ук әлеге эшләрне объектта башкарган өчен җаваплы вазыйфаи затлар җаваплы.

7.2.16. Эшләр башкарганда тыела:
1) РФ Эчке эшләр министрлыгы бүлеге белән килешмичә генә юлларда эшләр башкару;
2) урамнарның якын-тирә участокларын һәм яңгыр канализациясен чүпләү;
3) суүткәргеч торбалар, кюветлар һәм газоннар салу;
4) газ үткәргечләрнең, җылылык трассаларының, электр тапшыру линияләрен һәм элемтә линияләрен саклау зоналарында материаллар һәм конструкцияләр туплау;;
5) Люк капкачларын, карау коеларын һәм камераларын, Көнчыгыш рәшәткәләрен һәм яңгыр кабул итү коеларын, юл буе лотокларын һәм кюветларын; җибәрү торбаларын һәм дренажларны, геодезия билгеләрен, юл йөрү өлешен һәм тротуарларны җир белән каплау;;
6) юлларны, тротуарларны һәм төзекләндерелгән территорияләрне траншеялардан, котлованнардан, коелардан су сибәргә. Су бу участокта гамәлдәге яңгыр канализациясенә юнәлдерелергә яки шланг һәм лотокларга бүлеп бирелергә тиеш;
7) гамәлдәге җир асты корылмаларын, әгәр күрсәтелгән корылма житештерүгә комачауламаса да, кызыксынган оешма һәм архитектура һәм шәһәр төзелеше Идарәсе белән килештермичә, расланган проектта каралмаган булса да, күчерү.;
8) гамәлдәге җир асты челтәрләре трассаларында нинди дә булса корылмаларны һәм корылмаларны урнаштыру;
9) яшел үсентеләрне кисү һәм сүтү һәм тамыр системасын законнарда билгеләнгән тәртиптә сүтү өчен рөхсәт бирмичә ачыклау;;
10) авыл җирлеге урамнары буенча транспорт һәм машина чабу;
11) җир асты коммуникацияләре чыгу юлы булмаган, геодезия хезмәте тарафыннан контроль-башкару төшерү эшләре башкарылганчы салынган траншеяларны (кабель, торбаларны җәю өчен) салу.;
12) төзелеш объектларын, инженерлык җир асты коммуникацияләрен кабул итү һәм Вәкаләтле органда килештерелгән башкарма схеманы үтәмичә ордерны ябу.
7.2.17. Яшелләндерелгән территориядә җир эшләрен башкарганда оешма, предприятие, учреждение яки ерткычларны житештерүче физик затлар бурычлы:
1) яшелләндерелгән территориядән файдаланучылар һәм вәкаләтле орган белән яшел үсентеләр зонасында төзелеш эшләрен башларга һәм аларның тәмамлануы турында ике көннән дә соңга калмыйча хәбәр итәргә.;
2) төзелеш материалларын сакларга һәм машиналар кую урыннарын газоннарда урнаштырмаска, шулай ук агачтан 2,5 м һәм куаклардан 1,5 м ераклыкта урнаштырмаска. Ягулык материалларын туплау агач һәм куаклардан 10 метрдан да ким булмаган күләмдә башкарыла;
3) яшел үсентеләр төзелеш материалларына су сибмәскә һәм пычратмаска;
4) керү юллары һәм күтәрткеч краннар урнаштыру урыннары утыртмалардан читтә урнашырга һәм агачларның билгеләнгән киртәләрен бозмаска;;
5) эш зонасында тамыр системасы агачлар һәм куаклар житештерергә түбәнрәк урнашкан төп скелетных тамырлар түгел повреждая тамыр системасы;

6) жир эшләрен башкарганда жирнең өске уңдырышлы катламын төшерергә, буртларга һәм сакларга һәм аны бирелгән урыннарга, алга таба таба табигать саклау чараларын үткәреп, аларны чыгаруны һәм бозылган жирләрне яңадан торгызуны тәэмин итәргә.; Щитлар агач кәүсәсеннән 0,5 м ераклыкта өчпочмаклы, шулай ук 0,5 м радиуслы өчпочмак тирәсендә агач түшәлергә тиеш.;
8) шәһәр юлларын, мәйданнарны, ишегалларын, тротуарларны һ. б. асфальтлаганда һәм асфальтлаштырганда, 2 метр диаметрлы буш пространствоны агач тирәли, алга таба тимер-бетон рәшәткә Яки Башка каплам урнаштырып, 2 метр диаметрлы калдырырга;;
9) кабель, канализация торбалары һәм башка корылмалар салганда траншеялар казуны кәүсәсеннән 15 см. га кадәр, кәүсәсенең калынлыгы 15 см. дан да ким булмаган арада, куаклардан - 3 м. дан да ким булмаган санда, һәр скелет тармагы нигезеннән 1,5 м. га кадәр, агач кәүсәсеннән - 15 см. га кадәр, куаклардан-1,5 м.;

10) юлларны, тротуарларны һәм башка корылмаларны реконструкцияләгәндә һәм төзегәндә гамәлдәге үсентеләр тирәсендә 5 см дан артык булган очракта, аларны киметкәндә яки арттырганда, вертикаль билгеләрне үзгәртүгә юл куймаска. Тамыр системасын салу яки тапшыру котылгысыз очракларда, проектларда һәм сметаларда агачларның нормаль үсеш шартларын саклау өчен тиешле җайланмалар каралган;
11) төзелеш эшләрен башкарганда, вәкаләтле орган күрсәткән урыннарга грунтны табигать саклау чараларын үткәрүгә һәм бозылган жирләрне яңадан кайтаруны тәэмин итәргә.
7.3. Авария хәлендәге эшләрне башкару һәм аларның нәтиҗәләрен бетерү тәртибе
7.3.1. Аварияләрне бетергәндә (авария телефонограммасы буенча) авария хәлендәге хезмәтләрнең инженерлык челтәрләрендә казу эшләрен бер тәүлек эчендә башкару өчен ордерны алдан рәсмиләштермичә башкарырга рөхсәт ителә.
7.3.2. Җир асты корылмаларында, инженерлык коммуникацияләрендә авария хәле туганда яки аларны эксплуатацияләү барышында яисә аларның нормаль эшләвен бозуга яки бәхетсезлек очраклары өчен алшартлар барлыкка килүгә бәйле рәвештә төзелеш эшләре алып барылганда, күрсәтелгән инженерлык корылмаларын һәм коммуникацияләрен эксплуатацияләүче оешма кичекмәстән авария хәлен бетерү өчен урынга, җаваплы зат житәкчелегендә үзенә хезмәт таныклыгы һәм авария хезмәте наряды булган авария бригадасын җибәрергә тиеш., аварияне бетерү өчен гариза яки телефонограммасының күчермәсен авария турында һәм керешергә аварияне бетерү һәм аның нәтиҗәләрен бетерү. Авария эшләре аны тулысынча бетергәнчегә кадәр өзлексез режимда алып барыла.
7.3.3. Казу эшләре башланганчы, авария бригадасын җибәрү белән бер үк вакытта, эксплуатацияләнүче оешма авария турында вәкаләтле органга, эшләрне үткәрү урыны турында шәхси мәгълүматларга хәбәр итәргә, шулай ук инженер корылмаларыннан файдаланучы оешманың телефон программасы, РФ Эчке эшләр министрлыгы бүлеге (юлны чикләү яки ябу кирәк булганда) авариясе турында хәбәр итәргә, яшелләндерелгән территориядә аварияле эшләр башкарганда вәкаләтле органга хәбәр итәргә тиеш.
Җир эшләрен башкарганда, янәшәдә урнашкан челтәрләрнең сакланышын тәэмин итү өчен, эшләр җитештерүче алар урынына җир асты коммуникацияләре булган эксплуатация оешмалары вәкилләрен чакыртырга тиеш.
Авария турында хәбәр алынганнан соң, инженерлык коммуникацияләре һәм җир асты корылмалары белән чиктәш оешмалар җитәкчеләре авария урынына җаваплы вәкилләрне вакытында килергә һәм булган коммуникацияләрнең һәм корылмаларның сакланышын тәэмин итү өчен кирәкле шартлар турында язмача күрсәтмәләр бирергә тиешләр.
7.3.4. Авария хәлендәге ачышка (ордер) рөхсәт эшләре башлану белән бер үк вакытта рәсмиләштерелә. Әгәр авария эш вакытында яки ял көнендә килеп чыккан икән, рөхсәт киләсе эш көне белән рәсмиләштерелә.

Эшләрне башкаручы оешма аварияне вакытында бетермәгән һәм территорияне төзекләндермәгән өчен, шулай ук ордерны рәсмиләштермәгән очракта гамәлдәге законнар нигезендә җавап тота.
7.3.5. Инженерлык коммуникацияләрендә аварияләрне бетерү өчен торгызу эшләренең дәвамлылыгы җәйге чорда өч тәүлек һәм кышкы чорда биш тәүлек тәшкил итәргә тиеш.
7.3.6. Эшләр башкару өчен җаваплы кешеләр һәм транспорт хәрәкәте иминлеген, янәшәдәге жир асты һәм жир өсте корылмаларының сакланышын тәэмин итәргә, кирәкле киртәләрне, юл билгеләрен, күрсәткечләрне, яктырткычларны, мәгълүмат щитларын тиешенчә карап тотарга тиеш; кирәк булган очракта, эшләр турында халыкка һәм житештерү предприятиеләренә массакүләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр ителә.

7.3.7. Җир асты коммуникацияләрендә аварияләрне бетергәннән соң юлларны, тротуарларны торгызу эшләре тәмамланганнан соң, 7.4.11 п. белән каралган очраклардан тыш, 10 көннән дә соңга калмыйча гамәлгә ашырыла. Бу чорда урамнарның һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешен каплау урыннарында карап тоту оешма, предприятие, учреждение, капламаларны ачучы физик затка йөкләнә. Төзекләндерү эшләре территориянең беренчел торышына туры китереп тулы күләмдә башкарыла.
7.3.8. Авария-торгызу эшләрен үткәрү объекты төзекләндерү һәм юл-ремонт эшләренең фактагы үтәлешен һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң, эшләрне башкаручы оешма вәкилләре, территория хуҗасы, вәкаләтле орган, шулай ук РФ Эчке эшләр министрлыгы бүлеге вәкилләре катнашында (Әгәр эшләр машиналар йөрү өлешендә башкарылган булса) контрольдән төшерелә.
7.3.9. Авария хәлендә дип планлы эшләр башкару тыела. Мондый гамәлләрдә гаепле эшләрне башкаручылар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы.
7.3.10. Авария булган инженерлык челтәрләренең хуҗалары ике ел дәвамында төзекләндерү торышы өчен җаваплы.
7.3.11. Гамәлдәге җир асты корылмаларына һәм коммуникацияләренә зыян китергән өчен эшләрне башкаручы оешмалар һәм аларны житештерү өчен җаваплы зат җаваплы.
7.4. Җир эшләрен башкарганнан соң торгызу эшләре
7.4.1. Оешма, предприятие, учреждение, физик зат, түбә ябу эшләрен башкаручы шәхси эшмәкәр бозылган газоннарны, яшел үсентеләрне, балалар һәм спорт мәйданчыкларын, кече архитектура формаларын, борт ташын һәм юл йөрү өлешенең яки тротуарның бөтен киңлеген сыйфатлы һәм сыйфатлы итеп торгызырга тиеш.
7.4.2. Урамнарда, тротуарларда һәм мәйданнарда траншеялар һәм котлованнар салу вәкаләтле орган вәкиленең техник контроле астында башкарыла. Булган коммуникацияләр белән кисешкән урыннарда траншеяларны салу әлеге җир асты коммуникацияләреннән файдаланучы оешма вәкилләре катнашында башкарыла. Эшләр башкару өчен җаваплы зат траншея һәм котлованнар сала башлау вакыты турында вәкаләтле органга һәм тиешле оешмаларга үз вакытында хәбәр итәргә тиеш.
7.4.3. Әгәр ачылыш камилләштерелгән катламда башкарылган булса, траншея һәм котлован салу каток белән катламлы ком-гравий катнашмасы һәм аннан соң су сибеп торырга тиеш.
Зонада камил булмаган капламаларны ачканда, траншея һәм котлованнар салу җирле грунт тарафыннан каток белән тыгызланган һәм аннан соң су сибелгән.
7.4.4. Материалларны туплауның сыйфаты һәм тыгызлыгы турында төзекләндерү буенча эшчәнлекне контрольдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затлар акт төзи. Траншеяларны кондицион булмаган грунт белән күмгәндә, тиешле дәрәҗәдә тыгызланмыйча яки башка технологик нормаларны бозмыйча салуның сыйфатына техник контроль ясаучы зат эшне туктатырга, акт төзергә һәм аны административ хокук бозу турында беркетмә төзергә вәкаләтле затларга тапшырырга хокуклы.

7.4.5. Урамнарның һәм тротуарларның машиналар йөри торган өлешенә кередән салам катлам түшәлгән ком (су сибү), кышкы вакытта Таллы ком белән каплана. Яшел зонаны (газоннарны) яңадан торгызу (кире каплау), аерманың өске катламын торгызу бары тик үсемлек грунты белән генә башкарылуын исәпкә алып башкарылырга тиеш. Аның түшәлгән урыннарында үсемлек грунтының калынлыгы 30 см дан да ким булмаска тиеш.
7.4.6. Траншларны башкарма фотога төшкәнче салып кую рөхсәт ителми.
7.4.7. Урамнарның машиналар йөрү өлеше, йөрү юллары, шулай ук тротуарлар астында эшләр башкарганда, капламаларны торгызу турыдан-туры линияләр, параллель һәм перпендикуляр юллар һәм тротуарлар аша, юллар буенча траншеядан ике якка да 20 сантиметрга капламның зарарсыз өлешен һәм бораулау җайланмасын ачкан вакытта тротуарлар буенча 15 сантиметр һәм зыян күргән өслекнең бөтен киңлегенә-экскаватор ачкан вакытта 20 һәм 15 сантиметр. Шул ук вакытта иске асфальтобетон киселә, чистартыла, вертикаль диварлар һәм нигез өслеге битум белән юыла.

7.4.8. Торгызу эшләреннән соң грунт, материаллар, конструкцияләр, төзелеш чүп-чары һәм киртәләрне җыештыру мәҗбүри.
7.4.9. Юл катламнарын торгызу өчен түбәндәге сроклар билгеләнә:
- магистральләрдә, скверларда, паркларда, җәяүлеләр сукмакларында, шулай ук зур хәрәкәттәге Транспорт һәм җәяүлеләр урыннарында торгызу эшләре төзелеш оешмасы тарафыннан траншея салынганнан соң кичекмәстән башланырга тиеш;
- калган очракларда-траншея салганнан соң 2 тәүлек эчендә.
7.4.10. Юл катламының гамәлдәге катламын торгызу ел әйләнәсе алып барыла. Көзге-кышкы чорда (IV - I кварталлар) эшләр башкарганда эшләр житештерүче зыян күргән урынны кардан һәм боздан тулысынча чистартырга, юл катламының аскы катламын торгызырга һәм аның торышын кышкы чор дәвамында күзәтеп торырга тиеш; жылы чорда, әмма 25 апрельдән дә иртәрәк түгел, асфальт-бетон катламын торгызырга тиеш. Асфальт-бетон катламнарын торгызуның технологик эзлеклелеге тышкы һава температурасы +10 °С-көз, +5 °С-язын башкарылырга тиеш. Асфальт-бетон катламнарын торгызу мөмкин булмаган очракта, аларны тимер-бетон плитәләрдән җыелма катламнарга алыштыру рөхсәт ителә.
7.4.11. Көзге-кышкы чорда (IV - I кварталлар) тотрыклы тискәре температуралар килеп чыкканда, бозылган төзеклекне торгызу, эшләрне башкару мөмкинлеге булмау сәбәпле, вакытлыча схема буенча башкарыла һәм киләсе елның 1 июненә кадәр тулысынча торгызылырга тиеш, ә Ордерның гамәле гарантия хаты һәм торгызу эшләре графигы нигезендә озайтыла.
7.4.12. Грунт утыртылган яки торгызылган өслек деформацияләнгән очракта, ике ел дәвамында кабат эшләрне ачкан оешма башкара, ул барлык дефектларны үз хисабына кичекмәстән бетерергә яки подрядчы тарафыннан аның үтәлешен финансларга һәм файдалануга тапшырырга тиеш.
7.4.13. Җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хуҗалары карау коеларының люкларын (капкачларын) һәм яңгыр алгычларын юл катламнары дәрәҗәсендә урнаштырырга һәм карап тотарга тиеш. Билгеләнгән таләпләргә туры килмәсә, Люк биеклеген СНиП төзәтү тиешле органнарның беренче таләбе буенча 48 сәгать эчендә башкарылырга тиеш. Карау һәм янгыр кабул итү коеларының ачык люклары, камералары һәм коеларның җимерелгән люклары булу рөхсәт ителми. Аларны алыштыру булырга тиеш үткәрелгән 2 сәгать дәвамында, тиешле органнары таләпләре.
Җир асты коммуникацияләре һәм корылмалары хуҗалары карау коесын ремонтлаганда аның конструктив элементларын гына түгел, аңа янәшәсендәге люкның тышкы ягыннан 20 см радиуста да ким булмаган асфальт катламын торгызырга тиеш.
7.4.14. Төзекләндерү (юл өслеген, яшел үсентеләрне һ. б.) торгызу эшләрен башкару мөмкинлеге булмаганда, оешма, предприятие, юридик һәм физик зат үз көче белән әлеге

эшләрне башкару өчен махсус оешмалар белән килешү төзергә тиеш. Бу очракта әлеге килешү эшләрне башкаруга ордер рәсмиләштергән вакытта вәкаләтле органга тапшырыла. Килешү төзү төзекләндерү элементларын торгызган өчен эш башкаручы оешмадан җаваплылыкны төшерми.
Шәһәр төзелеше элементларын (яшел зоналар, тротуарлар, борт ташларын) саклау мөмкин булмаган очракта, төзелеш заказчысы үз хисабына торгызуны башкара.

7.4.15. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, юридик һәм физик затлар тарафыннан башкарыла торган эш урамнарны, тротуарларны, җәяүлеләр юлларын, газоннарны, квартал эчендәге, ишегалды һәм башка территорияләрне тулысынча төзекләндергәннән соң тәмамланган дип санала.

7.4.16. Икенче көнне, төзекләндерү эшләре тәмамланганнан соң, заказчы подрядчы оешма белән берлектә, вәкаләтле орган вәкилләренә, территория хуҗаларына төзекләндерелгән юл өлекләре, газоннар һәм башка төзекләндерү элементларын тапшырачак. Эшләрне тәмамлау датасы дип бозылган төзекләндерү, газоннарны һәм юлларны каплату турында актка кул кую датасы санала.

7.4.17. Урамнарда һәм мәйданнарда җир эшләрен башкарганда әлеге Кагыйдәләрнең бозылуын контрольдә тотучы контрольлек итүче органнар, ордерда куелган шартларны үтәмәү, юл катламнарына һәм яшел үсентеләрне сыйфатсыз итеп салып кую, үз белдегең белән ачу яки башка бозуларны (техник проект, эшләр башкару проекты) ачыклау очрагында эшләрне туктатып торырга һәм законда каралган тәртиптә гаепледәрне җаваплылыкка тарту өчен вәкаләтле органга тәкъдим җибәрергә хокуклы.

7.5. Гамәлдәге җир асты корылмаларын бетерү

7.5.1. Әгәр җир асты корылмасы тузган яки башка корылма белән алыштырылган булса, челтәрдән өзелеп, ул грунттан чыгарылырга һәм акт белән рәсмиләштерелгән булырга тиеш.

Гамәлдәге җир асты корылмаларын чыгару буенча эшләрнең шактый зур бәясе булганда, алар түбәндәге шартларны мәҗбүри үтәгәндә грунтта калдырылырга мөмкин:

1) коелар 1 метрдан да ким булмаган күләмдә сүтелергә һәм җентекләп тыгызланган ком салынган булырга тиеш, ә капкачлар, рәшәткәләр һәм башка җиһазлар төшерелгән булырга тиеш;

2) 300 мм диаметрлы торбаүткәргечләрнең ял һәм керү тишелешләре кое һәм камераларда тыгыз ясала;

3) зур күләмле кирпеч һәм бетон җир асты корылмалары таш материаллар белән тыгыз итеп ныгытыла яки ком белән күмелә.;

4) газүткәргечләр өзелә һәм сатыла;

5) электрокабельләре ябылырга тиеш.

7.5.2. Күрсәтелгән барлык чаралар да әлеге корылмаларның башкарма чертежларында чагыла, алар акт белән бергә вәкаләтле органга тапшырыла.

7.6. Ордерны ябу тәртибе

7.6.1. Эшләр тәмамланганнан соң, җир эшләрен башкаруга ордер алган оешма, предприятие, учреждение, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар вәкаләтле органга түбәндәге документларны тапшырырга тиеш::

1) җир эшләренә ордерның үзенчәлекле ордеры белән кызыксынган оешмаларның тамгалары, алар белән килешенгән Ордер ачылган вакытта;

2) бозылган төзекләндерү һәм юлларны һәм җәяүлеләр тротуарларын тулысынча торгызу турында акт;

3) объектны эксплуатациягә кабул итү турында дәүләт комиссиясе акты (яңа төзелеш, реконструкция);

4) фоторәсемнәр урыннар ачу соң торгызу бозылган төзекләндерү;

5) вәкаләтле орган белән килештерелгән яңа салынган һәм реконструкцияләнгән инженерлык челтәрләрен һәм объектларны электрон рәвештә төшерү. ;

6) калдыклар барлыкка килү турында-калдыкларны махсус оешмаларга тапшыру актлары;

7) яшел үсентеләрне сүткәндә, күчереп утыртканда яисә зыян күргән очракта - компенсация яшелләндерү буенча башкарылган эшләр актлары, яшел утыртмаларның үсеп китүе актлары. Компенсация яшелләндерү үткәрелмәгән очракта-яшел үсентеләрне сүткән өчен акчалата компенсация түләүне раслаучы түләү документлары;

8) бирелгән рөхсәттә күрсәтелгән шартларны һәм срокларны үтәү.

7.6.2. Башкарылган эшләрне кабул итү һәм төзекләндерү эшләрен кабул итү контрольлек итүче органнар: вәкаләтле орган, территория хуҗасы, РФ ФМ бүлеге (машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарда эшләр башкарганда) һәм эш житештерүче вәкиле тарафыннан имзаланган акт белән рәсмиләштерелә.

7.6.3. Ачылу урынына чыгып тикшерелгәннән соң, теркәү кенәгәсендә ордерны ябу турында билге куела. Документлар белән Ордер архивта ике ел дәвамында саклана.».

2. "Томбарлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә төзекләндерү, чисталык һәм тәртип кагыйдәләре кушымталар өстәргә№ 1, №2, №3, №4 кушымта нигезендә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга . http://www.pravo.tatarstan.ru Татарстан Республикасы Баулы муниципаль районы Томбарлы авыл жирлеге башлыгы https://bavly.tatarstan.ru/tumbarlinskoe.htm.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Томбарлы авыл жирлеге башлыгы,
Совет рәисе: Э.И. Ямалетдинов